

УДК 94 (477) (051)
С 13

Інна САВЧУК

ЖУРНАЛ “УКРАЇНА” КРИЗЬ ПРИЗМУ ТЕМАТИЧНИХ ЗАЦІКАВЛЕНЬ ЙОГО АВТОРІВ

У статті проаналізовано тематику публікацій, представлену на сторінках журналу “Україна”. З’ясовано внесок оприлюднених на шпальтах часопису матеріалів у розробку актуальних проблем українознавства. Зроблено висновок, що серед опублікованих праць переважали студії синтетично-узагальнювального характеру, які відіграли вагомую роль у виробленні наукових засад українознавства.

Ключові слова: *українська історіографія, часопис “Україна”, авторський колектив, тематика публікацій, М. Грушевський.*

Постановка проблеми. Журнал “Україна” упродовж першої третини ХХ ст. був трибуною науково-просвітницької та видавничої діяльності інтелектуальної еліти і сьогодні залишається важливим джерелом із української історії, літературознавства, мовознавства, економіки, етнографії, фольклористики тощо. Оцінити повною мірою місце нового видання у вітчизняній історіографії неможливо без аналізу основних напрямів історичних досліджень на сторінках журналу та науково-інформаційного потенціалу його публікацій. Журнал зробив вагомий внесок у справі відстоювання національної історіографічної схеми, започаткованої М. Грушевським, фактично залишаючись єдиною інституцією, що обстоювала тематичні пріоритети національної науки. В одній із редакційних передмов учений наголошував, що “до сфери інтересів “України” не входить історія комуністичної партії і революції, а також статті з “сучасного громадського життя” [5, 5 – 6]. Наголосимо, що завдяки вивченню матеріалів часопису можна частково реконструювати “образ історичної науки”,

що є важливою проблемою сучасних історіографічних досліджень [29, 19 – 27].

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що сьогодні відсутні спроби цілісного вивчення широкої палітри тематичних зацікавлень, які були представленої на шпальтах “України”. На сьогоднішній час маємо лише поодинокі публікації, що розкривають окремі аспекти вказаної проблематики. Серед них, зокрема, дослідження А. Жуковського [28] та О. Юркової [63]. Варто підкреслити, що А. Жуковський у науковій статті класифікував публікації, оприлюднені на шпальтах “України”, за тематичним принципом. Що стосується студії О. Юркової, то вона подала детальну характеристику функціонування часопису в радянський період (1924 – 1930 рр.).

Метою статті є узагальнення широкої палітри публікацій, представленої на сторінках “України”, а також визначення пріоритетних тематичних напрямів дослідження.

В одній із редакційних статей головний редактор “України” М. Грушевський підкреслював, що метою часопису є “маніфестація відродженої української наукової праці на широкому полі українознавства, від пре-історії й історії матеріальної культури та мистецтва, від мови, фольклору й письменства до історії соціальної і політичної, права, економіки, краєзнавства і революційної історії останніх часів” [6, 190]. З огляду на таку мету редакція дбала про змістову якість і тематичне різноманіття публікацій. Так, пріоритетне місце на шпальтах видання посідали історичні матеріали, які друкувалися як аналітичні і синтетичні статті, джерельні публікації, інформаційні огляди і рецензії.

Історичні публікації часопису охоплювали широке коло проблем, висвітлюючи історію українського народу від стародавніх часів до першої третини ХХ ст. Першорядне місце серед надрукованих матеріалів займали публікації з громадського і літературного життя України ХІХ – початку ХХ ст., що містилися в окремій тематичній рубриці. Вона, за задумом редакції, призначалася для оприлюднення мемуарів, листувань, недрукованих літературних творів і документів передреволюційної доби [54, 5 – 6]. Основними проблемами цього періоду, що отримали детальне висвітлення на сторінках часопису, були декабристознавча проблематика, питання діяльності Кирило-Мефодіївського товариства

(далі – КМТ), історія суспільно-політичних рухів в Україні у ХІХ – на початку ХХ ст. Розробкою та студіюванням зазначеної тематики на шпальтах українознавчого видання займалися, зокрема, Леонід Добровольський [24], Володимир Міяковський [36], Ігнат Житецький [25] та інші співробітники часопису.

Доречно буде наголосити на тому, що спеціальні випуски журналу, присвячені визначним культурним діячам чи історичним подіям, торкалися проблематики саме цього періоду. Це робилося, зокрема, для того, щоб підкреслити високий інтелектуальний і культурний рівень розвитку України у ХІХ ст. Вважаємо за потрібне коротко оглянути ювілейні книги журналу і з’ясувати внесок опублікованих матеріалів у історіографію проблеми.

У 20-ті рр. часопис активно залучився до процесу вшанування пам’яті видатних діячів української науки і культури ХІХ ст. Так, серед проблем біоісторіографічного характеру визначне місце на шпальтах видання посідала проблематика шевченкознавства. Зокрема, шістдесят четверті Шевченкові роковини у 1925 р. редколегія “України” вшанувала ювілейною книгою, у якій відділ статей, матеріалів і заміток містив розвідки і документи про цю непересічну постать [55]. Серед великої кількості матеріалів варто виокремити вступну замітку головного редактора, в якій підкреслено вагому роль літературної творчості великого Кобзаря [9, 3 – 5], документальну студію Михайла Новицького “Шевченко в процесі 1847 р. і його папери” [39], публікацію Олекси Синявського “Дещо про Шевченкову мову” [46] та ін. Доречно буде наголосити, що у шістдесят дев’яті роковини з дня смерті Т. Шевченка редакція “України” в одній із книг (1930 р., книга 40) опублікувала розвідки, присвячені його громадській і літературній діяльності [53, 66 – 137].

Помітним був внесок часопису у становлення франкознавства, свідченням чого стало вшанування десятих роковин із дня смерті Каменяра [56]. Оригінальною і досить сміливою у висловлюваннях, з огляду на існування часопису у радянській дійсності, була розвідка М. Грушевського під промовистою назвою “Апостолові праці”, де вчений опублікував вірші “Не пора” і “Розвивайся ти високий дубе...”, в яких звучав заклик до відбудови української держави [10, 3 – 20]. Варто виокремити також солідну публікацію Дмитра Багалія “Іван Франко як науковий діяч” [1], детальні

студії Кирила Студинського [49, 56 – 114] та Михайла Возняка [3, 115 – 163].

Одним із визначних історико-культурних діячів ХІХ ст., творча спадщина якого мала неабиякий вплив на майбутні покоління, був Микола Костомаров. З приводу сорокових роковин з дня смерті історика та громадського діяча редколегія ініціювала обговорення його творчих здобутків на шпальтах часопису. У цьому ключі цікавою є публікація М. Грушевського, який називав М. Костомарова “ідеологічним провідником українських народовців, батьком Нової України, який проповідував окремішність української національності та її необмежене право на свободний свій розвій” [11, 4]. Також не менш оригінальною за проблематикою є добре удокументована розвідка В. Міяковського “Костомаров у Рівному” [37].

Продовжуючи аналіз біоісторіографічних студій, оприлюднених на сторінках “України”, звертаємося до постаті Пантелеймона Куліша. У 1927 р. українська інтелігенція відзначала тридцятиріччя смерті знаного письменника, що стало приводом до обговорення на шпальтах “України” його творчої спадщини. Так, до аналізу творчих здобутків видатного історика та письменника зверталися М. Грушевський [12], О. Грушевський [19], І. Житецький [26] та ін.

Журнал “Україна” відгукнувся також на річницю Михайла Максимовича у зв’язку зі століттям появи його “Малоросійських пісень” [57]. З цього приводу було опубліковано декілька наукових розвідок, присвячених літературній творчості діяча: студії М. Грушевського [13], Ф. Савченка [45], В. Даниліва [22].

У 1927 р. вийшов том “України”, присвячений двадцять п’яти роковинам смерті Олександра Лазаревського [60]. На сторінках часопису були опубліковані розвідки М. Грушевського, М. Василенка, К. Лазаревської, І. Житецького, які розкривали його наукову спадщину і містили матеріали до біографії громадсько-політичного діяча.

Спеціальна книга українознавчого часопису за 1926 р. була присвячена також видатному історичу ХІХ ст. Михайлу Драгоманову. На шпальтах видання було опубліковано низку наукових розвідок біографічного і суспільно-політичного характеру. Це,

зокрема, статті М. Грушевського [14], І. Житецького [27], К. Студинського [50] та інших авторів-драгоманознавців.

Двадцяті роковини смерті видатного українського історика, вчителя М. Грушевського Володимира Антоновича, які громадськість відзначала у 1928 р., не могли залишитися поза увагою співробітників часопису і власне його головного редактора. У вступній статті під назвою “З соціально-національних концепцій Антоновича” М. Грушевський, окрім аналізу історичних поглядів свого наставника, представив В. Антоновича як визначного національного провідника й ідеолога [16]. На шпальтах журналу співробітники та дописувачі, зокрема М. Кордуба, О. Гермайзе, М. Бужинський, Н. Бухбіндер, розкрили маловідомі сторінки біографії історика, реконструювали його суспільно-політичні погляди крізь призму епістолярної спадщини [58, 17 – 116].

Спеціальні випуски “України” були присвячені також важливим історичним і культурним подіям. Так, на сторінках часопису представлені цінні матеріали з історії революційних рухів на українських землях. З приводу столітнього ювілею повстання декабристів редколегія підготувала у 1925 р. ювілейну книгу, в якій були опубліковані цікаві розвідки з декабристознавчої проблематики [59].

В умовах радянської дійсності нелегко було відзначати десяту річницю української революції 1917 – 1920-х рр., проте редакція часопису знайшла своєрідний спосіб, щоб на початку першої книги “України” за 1927 р. помістити титульну згадку: “Десяті роковини визволення України від царського панування, 1917 – 12 – 15 березня 1927 р. Слава всім учасникам великої визвольної боротьби! Вічна пам’ять усім, що померли в ній!” [23, 3].

Одним із пріоритетних напрямів історичних досліджень у журналі була розробка проблем козакознавчої тематики, зокрема доби Хмельниччини. Згадана проблематика була представлена напрацюваннями М. Грушевського [15], М. Василенка [2], М. Ткаченка [51], І. Крип’якевича [31]. Слабше на сторінках “України” були представлені дослідження давньоруської і литовсько-польської доби, що зумовлювалося меншою дискусійністю і більшою тривалістю вивчення цих проблем [29, 19]. В опрацюванні означеної проблематики брали участь В. Пархоменко

[41, 3 – 5], М. Грушевський [17], [18], А. Лященко [33, 3 – 23], О. Грушевський [20, 38 – 45] та ін.

Поряд із проблемами історіографічного характеру на шпальтах видання ініціювалося обговорення питань із мово- та літературознавства. На цій ниві активно працювали М. Марковський, М. Мочульський, П. Филипович, М. Возняк, С. Гаєвський. Окрема увага авторів була прикута до питань розвитку української пісенної творчості на зламі XVII – XVIII ст. [4]. Низка матеріалів на шпальтах видання присвячена творчості видатних представників українського письменства XIX ст. – Т. Шевченку, І. Франку, М. Коцюбинському, О. Кобилянській [7]. Важлива проблема, яку порушувала україністика першої третини XX ст. стосувалася питань мовознавчого аспекту. Ішлося передовсім про становище української мови в сімействі слов'янських мов, її витоки та основні особливості. У цій сфері цікавими є дослідження С. Смаль-Стоцького та О. Шахматова [48], [61].

Окрім мовознавчої і літературознавчої проблематики, на сторінках часопису висвітлювалися питання господарського розвитку українських земель у XVI – XIX ст. На економічні теми в історичній ретроспективі писали О. Грушевський [21], В. Левитський [32], О. Плевако [44] та ін. Автори журналу “Україна” у своїх публікаціях торкалися також проблем українського мистецького життя і розвитку українського театру. У цих галузях слід виокремити праці В. Перетца, В. Січинського, Д. Щербаківського [43], [47], [62].

Незначною кількістю публікацій представлена українська історико-юридична проблематика. Тут варто згадати студії О. Малиновського [34, 10 – 14] та Л. Окиншевича [40], присвячені становленню правової системи в Україні. Поодинокі розвідки на сторінках журналу відведені проблемам вітчизняного краєзнавства, етнографії та фольклору, які розробляли В. Косташук [30], В. Перетц [42], С. Якимович [64], К. Грушевська [8].

Висновки. Автори часопису “Україна” у діяльний спосіб долучилися до розбудови українознавчої проблематики, залишивши на сторінках журналу чималий пласт наукового матеріалу з національної історії. Більшу частину оприлюднених праць становлять публікації з української історії, які охоплюють широкий спектр проблем вітчизняної минувшини від давньоруської доби до початку

XX ст. Окрім історичних матеріалів, на шпальтах видання були представлені публікації з галузі літературознавства, мовознавства, краєзнавства, правознавства та економічної історії українських земель. Необхідно підкреслити, що протягом 1914 – 1918 рр., коли часопис виходив під керівництвом УНТ, переважали історичні публікації, присвячені давньоруській добі, козацькій історії, зокрема періоду Хмельниччини та Руїни, а також діяльності КМТ. Незначна частина публікацій розкривала проблеми розвитку української мови, літературознавства, живопису та архітектури.

З відновленням “України” у 1924 р. і початком виходу її під егідою Історичної Секції ВУАН спостерігається значне розширення тематики публікацій. Першорядне місце на сторінках часопису займали матеріали з історії громадського, культурного та літературного життя України ХІХ – першої третини ХХ ст., про що свідчило створення нового розділу під такою ж назвою. Порівняно з першим періодом, значно розширилося коло публікацій із козацької історії, зокрема доби Гетьманщини. Також спостерігається збільшення кількості опублікованих матеріалів із мовознавчої, літературознавчої, краєзнавчої, історико-правової тематики.

Аналіз тематики публікацій дає змогу нам ствердити, що серед опублікованих праць переважали студії синтетично-узагальнювального характеру, що, як правило, супроводжувалися оригінальними авторськими висновками, певними рекомендаціями на перспективу, відігравши вагомий роль у виробленні наукових засад українознавства.

Перспективним напрямом подальшого вивчення проблеми є визначення тематичних пріоритетів редакції часопису у розрізі створення колективного портрета авторів “України”.

Література

1. Багалій Д.І. Іван Франко як науковий діяч / Д.І. Багалій // Україна. – 1926. – Кн. 6. – С. 21 – 42.
2. Василенко М.П. Павло Полуботок / М.П. Василенко // Україна. – 1925. – Кн. 6. – С. 80 – 108.
3. Возняк М.С. Іван Франко в добі радикалізму / М.С. Возняк // Україна. – 1926. – Кн. 6. – С. 115 – 163.
4. Возняк М.С. Цікава пам’ятка української пісенності ХVІІ ст. / М.С. Возняк // Україна. – 1929. – Кн. 33. – С. 3 – 37.

5. Від редакції // Україна. – 1924. – Кн. 1 – 2. – С. 5 – 6.
6. Від редакції // Україна. – 1924. – Кн. 4. – С. 189 – 191.
7. Гасвський С.Ю. Літературна діяльність Ольги Кобилянської / С.Ю. Гасвський // Україна. – 1928. – Кн. 1. – С. 25 – 33.
8. Грушевська К.М. Folk-Lore, a quarterly review of Myth. Tradition / К.М. Грушевська // Україна. – 1924. – Кн. 4. – С. 177 – 179.
9. Грушевський М.С. В шістдесят четверті Шевченкові роковини (з портретом) / М.С. Грушевський // Україна. – 1925. – Кн. 1 – 2. – С. 3 – 5.
10. Грушевський М.С. Апостолові праці (в десятиліття смерті Франка) / М.С. Грушевський // Україна. – 1926. – Кн. 6. – С. 3 – 20.
11. Грушевський М.С. Костомаров і Новітня Україна. В сорокові роковини (з портретом) / М.С. Грушевський // Україна. – 1925. – Кн. 3. – С. 3 – 20.
12. Грушевський М.С. Соціально-традиційні підоснови Кулішевої творчості / М.С. Грушевський // Україна. – 1927. – № 1. – 2. – С. 9 – 38.
13. Грушевський М.С. “Малороссийские песни” Максимовича і століття української наукової праці (з портретом) / М.С. Грушевський // Україна. – 1927. – Кн. 6. – С. 1 – 13.
14. Грушевський М.С. Місія Драгоманова / М.С. Грушевський // Україна. – 1926. – Кн. 2 – 3. – С. 3 – 28.
15. Грушевський М.С. Український рух на схід. Розселення за московською границею до 1648 р. / М.С. Грушевський // Україна. – 1914. – Кн. 1. – С. 20 – 53.
16. Грушевський М.С. 3 соціально-національних концепцій Антоновича / М.С. Грушевський // Україна. – 1928. – Кн. 5. – С. 3 – 16.
17. Грушевський М.С. [Рец.:] Пархоменко В. Початок християнства на Русі. Очерки з історії Русі IX – X ст. / М.С. Грушевський // Україна. – 1914. – Кн. 1. – С. 112 – 120.
18. Грушевський М.С. [Рец.:] Приселков М. Очерки по церковно-політичній історії Київської Русі X – XII ст. / М.С. Грушевський // Україна. – 1914. – Кн. 1. – С. 112 – 120.
19. Грушевський О.С. Повісті Куліша з середини 1850-х років / О.С. Грушевський // Україна. – 1927. – Кн. 1 – 2. – С. 66 – 75.
20. Грушевський О.С. 3 міського життя в полудневих замках XVI ст. / О.С. Грушевський // Україна. – 1917. – Кн. 1 – 2. – С. 38 – 45.
21. Грушевський О.С. 3 економічного життя XVI в. / О.С. Грушевський // Україна. – 1917. – Кн. 3 – 4. – С. 5 – 18.
22. Данилов В.В. О.М. Бодянський і його листування з М.О. Максимовичем / В.В. Данилов // Україна. – 1927. – Кн. 6. – С. 85 – 100.
23. Десяті роковини визволення України від царського панування [відозва] // Україна. – 1927. – Кн. 1 – 2. – С. 3.

24. Добровольський Л.П. Декабрист М.И. Муравьев-Апостол. Воспоминания и письма. Предисловие и примечания С.Я. Штрайха / Л.П. Добровольський // Україна. – 1924. – Кн. 3. – С. 171 – 173.

25. Житецький І.П. Листування Костомарова з харківськими громадянами про видання народних книжок / І.П. Житецький // Україна. – 1925. – Кн. 3. – С. 69 – 72.

26. Житецький І.П. Куліш і Костомаров / І.П. Житецький // Україна. – 1927. – Кн. 1 – 2. – С. 39 – 65.

27. Житецький І.П. Останній виїзд М.П. Драгоманова за кордон / І.П. Житецький // Україна. – 1926. – Кн. 2 – 3. – С. 29 – 37.

28. Жуковський А.І. Михайло Грушевський і журнал “Україна” / А.І. Жуковський // Український історик. – 1986. – № 1 – 2. – С. 5 – 20.

29. Коновец О. Периодическая печать как источник историко-научных исследований (К проблеме реконструкции “образа науки”) / О. Коновец // Науковедение и информатика. – К., 1992. – Вип. 37. – С. 19 – 27.

30. Костащук В.М. Громадське й культурне життя Буковини від 1848 р. до 1914 р. / В.М. Костащук // Україна. – 1928. – Кн. 1. – С. 15 – 24.

31. Крип’якевич І.П. Остафій Астаматій (Остаматенко), український посол в Туреччині 1670-их рр. / І.П. Крип’якевич // Україна. – 1928. – Кн. 6. – С. 6 – 11.

32. Левитський В.Й. До питання про структуру історії економічного побуту України (З приводу праці акад. М.Є. Слабченка. Матеріали до економічно-соціальної історії України ХІХ ст.) / В.Й. Левитський // Україна. – 1929. – Кн. 37. – С. 3 – 13.

33. Лященко А.І. Сага про Олафа Трігтвасона і літописне оповідання про Ольгу / А.І. Лященко // Україна. – 1926. – Кн. 4. – С. 3 – 23.

34. Малиновський О.О. Позбавлення волі злочинця в минулому і сучасному. (Нарис з історії давньоруського, західно-руського та нового укр. права) / О. Малиновський // Україна. – 1927. – Кн. 3. – С. 10 – 14.

35. Марковський М.М. Російські і українські твори Шевченка в їх порівнянні / М.М. Марковський // Україна. – 1918. – Кн. 1 – 2. – С. 32 – 48.

36. Міяковський В.В. Список осіб, причетних до справ про таємні товариства / В.В. Міяковський // Україна. – 1925. – Кн. 6 (15). – С. 68 – 71.

37. Міяковський В.В. Костомаров у Рівному / В.В. Міяковський // Україна. – 1925. – Кн. 3. – С. 28 – 68.

38. Мочульський М. Літературні паралелі. Шевченків “Сон” і “Призраки” Тургенева / М. Мочульський // Україна. – 1924. – Кн. 3. – С. 62 – 70.

39. Новицький М.М. Шевченко в процесі 1847 р. і його папери / М.М. Новицький // Україна. – 1925. – Кн. 1 – 2. – С. 51 – 99.

40. Окиншевич Л.О. Наука історії українського права / Л.О. Окиншевич // Україна. – 1927. – Кн. 1 – 2. – С. 105 – 130.
41. Пархоменко В.О. Нові історичні проблеми Київської Русі / В.О. Пархоменко // Україна. – 1928. – Кн. 6. – С. 3 – 5.
42. Перетц В.М. Декілька етнографічних даних з старих рукописів / В.М. Перетц // Україна. – 1914. – Кн. 1. – С. 86 – 91.
43. Перетц В.М. Театральні ефекти в старовинному українському театрі / В.М. Перетц // Україна. – 1926. – Кн. 1. – С. 16 – 33.
44. Плевако О.А. До матеріалів з історії цукробурякової промисловості України / О.А. Плевако // Україна. – 1925. – Кн. 5. – С. 77 – 93.
45. Савченко Ф.Я. Перший збірник українських пісень Максимовича / Ф.Я. Савченко // Україна. – 1927. – Кн. 6. – С. 25 – 79.
46. Синявський О.Н. Дещо про Шевченкову мову / О.Н. Синявський // Україна. – 1925. – Кн. 1 – 2. – С. 100 – 114.
47. Січинський В.Ю. Брама в Мілеті і фасад катедри у Володимирі-Волинському [з ілюстраціями] / В.Ю. Січинський // Україна. – 1928. – Кн. 3. – С. 24 – 26.
48. Смаль-Стоцький С.Й. Українська літературна мова / С.Й. Смаль-Стоцький // Україна. – 1928. – Кн. 4. – С. 3 – 13.
49. Студинський К.Й. Іван Франко і товариші в соціалістичному процесі 1878 р. / К.Й. Студинський // Україна. – 1926. – Кн. 6. – С. 56 – 114.
50. Студинський К.Й. Перша зустріч Михайла Драгоманова з галицькими студентами / К.Й. Студинський // Україна. – 1926. – Кн. 2 – 3. – С. 70 – 75.
51. Ткаченко М.М. [Рец.:] Крип'якевич І. Учителю Богдана Хмельницького / М.М. Ткаченко // Україна. – 1924. – Кн. 4. – С. 160 – 162.
52. Ткаченко М.М. [Рец.:] Оглоблин О. Очерки истории украинской фабрики. Мануфактура в Гетьманщине. Предкапиталистическая фабрика / М.М. Ткаченко // Україна. – 1928. – Кн. 1. – С. 147 – 155.
53. Україна. Науковий журнал українознавства під редакцією акад. М. Грушевського. – 1930. – Кн. 40.
54. “Україна” науковий часопис українознавства (1907 – 1932) : показник змісту / Р. Майборода, В. Врублевський. – К., 1993. – 140 с.
55. Україна. Науковий двохмісячник українознавства під редакцією акад. М. Грушевського. – 1925. – Кн. 1 – 2.
56. Україна. Науковий двохмісячник українознавства під редакцією акад. М. Грушевського. – 1926. – Кн. 6.
57. Україна. Науковий двохмісячник українознавства під редакцією акад. М. Грушевського. – 1927. – Кн. 6. – С. 1 – 106.
58. Україна. Науковий двохмісячник українознавства під редакцією акад. М. Грушевського. – 1928. – Кн. 5. – С. 17 – 116.

59. Україна. Науковий двохмісячник українознавства під редакцією акад. М. Грушевського. – 1925. – Кн. 6.

60. Україна. Науковий двохмісячник українознавства під редакцією акад. М. Грушевського. – 1927. – Кн. 4.

61. Шахматов О.О. До питання про початок української мови / О.О. Шахматов // Україна. – 1914. – Кн. 1. – С. 7 – 19.

62. Щербаківський Д.М. Малюнки Дж. Джемса з його подорожі по Україні [з ілюстраціями] / Д.М. Щербаківський // Україна. – 1926. – Кн. 4. – С. 54 – 61.

63. Юркова О. “Україна” на історичному фронті: від наукового часопису українознавства до журналу циклу наук історичних / Оксана Юркова // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: міжвід. зб. наук. пр. – 2007. – Вип. 16 (2). – С. 327 – 355.

64. Якимович С. Етнографічні записи Якова Демченка 1857 – 1858 р. / С. Якимович // Україна. – 1930. – Кн. 41. – С. 89 – 129.

Савчук Інна. Журнал “Украина” сквозь призму тематических интересов его авторов. В статье проанализирована тематика публикаций, представленная на страницах “Украины”. Выяснено значение обнародованных в журнале материалов в разработку актуальных проблем украиноведения. Сделан вывод, что среди опубликованных работ доминировали материалы синтетического характера, которые сыграли важную роль в становлении научных основ украиноведения.

Ключевые слова: украинская историография, журнал “Украина”, авторский коллектив, тематика публикаций, М. Грушевский.

Savchuk Inna. The journal *Ukraine* through the prism of thematic interests of its authors. Topics of publications, presented on the pages of the journal *Ukraine*, are analyzed in the article. Contributions of the published on the journal pages materials to actual problems of Ukrainian Studies are found out. The author concludes that among the published works materials of the synthetic-general character dominated, this fact played a major role in developing scientific foundations for Ukrainian Studies.

Key words: Ukrainian historiography, journal *Ukraine*, authors, topics of publications, M. Hrushevskyi.